

MARIËTTE
MIDDELBEEK

VERHALEN
van de
BRANDWEER

VERHALEN VAN DE BRANDWEER

MARIËTTE MIDDELBEEK

VERHALEN
van de
BRANDWEER

Disclaimer

De verhalen zijn gebaseerd op de belevingen en ervaringen van brandweerm medewerkers. Veel namen, gebeurtenissen, plaatsen en andere (herkenbare) gegevens zijn gefingeerd of weggelaten. Herkenning van de verhalen berust op louter toeval. Derhalve kan de uitgeverij geen aansprakelijkheid aanvaarden in het geval enige schade uit deze publicatie mocht voortvloeien.

Voorwoord	9
Even voorstellen	11
Donker	17
Staaaf	19
Kast	22
Stier	26
Kop	29
Slow-whoop	32
Meisjes	34
Lift	38
Op de kop	40
Ketting	45
Mopje	48
Motor	50
Pannetje	52
Trein	54
'Mien vrouw'	59

Slangen	61
Jas	63
Examen	65
Wiebe	68
Brieven	71
Kalveren	73
Kelder	75
Bijl	77
Plof	79
Kranten	82
Prehistorisch bouwwerk	85
Tegel	87
Rookmelder	91
Vast	94
Boompje	96
Beeld	98
Banden	100
Stier	104
In tweeën	107
Douche	109
Boobytrap	111
Schaatsen	113
Verwarring	115
Kettingbotsing	118
Glasbak	122
Geboeid	125
Balk	129
Neefjes	132
Parkieten	136
Laptop	140
Kassen	143
Fred	147
Dak	151

Faculteit	153
Schilderijtje	156
Lichaam	158
Neergestort	160
Sabel	162
Flat	166
Berging	170
Marieke en marijke	172
Vanrail	177
Kuil	179
Opgesloten	182
Uitbouw	184
Flessen	186
Stil	190
Op de vlucht	193
Bliksem	195
Drukke dag	198
Badkuip	203
Zo terug	206
Geen woorden	210
Deur	216
Ijsschots	221
Ring	225
Vakantie	227
Bommetje	231
Buurman	233
Nieuwe keuken	236
Vermist	238
Gips	247
Bekende auto	250
Onvoorbereid	252
Konijntje	256
Verklarende woordenlijst	259

VOORWOORD

BRANDWEERMENSEN VLUCHTEN NIET VOOR gevaar, maar gaan er juist op af. We hebben veeleisend werk, met een zeker risico, en we moeten in extreme omstandigheden goed kunnen functioneren. Bij branden, ernstige verkeersongelukken en reanimaties zijn wij vaak als een van de eersten ter plekke en worden dan geconfronteerd met emotionele situaties. Ons werk kent daarnaast ook heel andere aspecten. Dat blijkt wel uit de bijzondere, aangrijpende, spannende maar ook grappige brandweerverhalen die zijn gebundeld in dit boek. Ze geven u een kijkje in de veelzijdige wereld van de brandweer.

Wat mij zelf steeds weer treft in deze ervaringsverhalen is dat we niet alleen voor u als burger klaarstaan, maar ook voor elkaar. Na heftige incidenten vangen collega's elkaar op. Brandweercollega's gaan letterlijk voor elkaar door het vuur. Ik heb daar veel bewondering voor en het maakt mij trots om te werken bij de brandweer.

Stephan Wevers

Voorzitter Brandweer Nederland

Arnhem, oktober 2016

EVEN VOORSTELLEN

Wietze Brandsma – brandwacht brandweer Friesland

Wietze (40) zat tien jaar lang als brandwacht* bij de vrijwillige brandweer* in Noordoost-Friesland. In het dagelijks leven werkt hij als medewerker risicobeheersing bij Brandweer Fryslân. Wietze heeft een relatie en twee kinderen van 10 en 7 uit zijn vorige huwelijk.

Marcel Buikema – bevelvoerder brandweer Assen

Marcel (50) zit bijna twintig jaar bij de vrijwillige brandweer, waarvan elf jaar als bevelvoerder*. Daarnaast is hij ook actief als duiker. In het dagelijks leven werkt hij als medewerker risicobeheersing bij de Veiligheidsregio Drenthe. Marcel woont samen en heeft een zoon van 19 en een dochter van 16.

Eelco van Eijdsen – coördinator kerngroep vakbekwaamheid en OvD Rotterdam-Rijnmond

Eelco (42) begon op zijn twaalfde bij de jeugdbrandweer en werd op zijn achttiende eerst vrijwilliger en vier jaar later beroepsbrandweer*-man. Binnen het korps klom hij van aspirant-brandweerwacht

via bevelvoerder op tot coördinator van de kerngroep vakbekwaamheid en Officier van Dienst (OvD*) bij de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Eelco woont samen en heeft geen kinderen.

Marco Hoogeveen – clusterhoofd vakbekwaamheid en OvD

Marco (48) zit sinds drieëntwintig jaar bij de brandweer. Hij begon als vrijwilliger in Drachten en via verschillende banen en commandantschappen op Schiermonnikoog, in Flevoland en in Overijssel werd hij uiteindelijk clusterhoofd vakbekwaamheid in Zuidoost-Friesland. Hij is op diverse plekken actief geweest als vrijwilliger bij de brandweer, en ook als Officier van Dienst en Hoofdofficier van Dienst. Tegenwoordig is hij naast zijn baan ook Officier van Dienst in Friesland. Marco is getrouwd en heeft twee zoons van 15 en 13 jaar.

Albert Jansen – bevelvoerder brandweer Kennemerland

Albert (55) is vierentwintig jaar actief als vrijwilliger bij de brandweer in Heemskerk. Inmiddels is hij bevelvoerder. In het dagelijks leven werkt hij als controleur brandpreventie bij de veiligheidsregio. Albert is getrouwd en heeft drie kinderen: een zoon van 25 en twee dochters van 23 en 18 jaar.

Anka Kremer – bevelvoerder brandweer Groningen

Anka (47) maakte twintig jaar geleden de overstap van een administratieve functie bij een overheidsinstelling naar de beroepsbrandweer in Groningen. Ze begon als brandwacht en is inmiddels bevelvoerder, instructeur en duikploegleider. Ook was ze zeventien jaar lang actief als duiker. Anka is getrouwd en heeft twee stiefkinderen.

Gerard Meijers – oud-bevelvoerder Rotterdam-Rijnmond

Gerard (64) zat tien jaar bij het korps mariniers en maakte daarna de overstap naar de beroepsbrandweer in Rotterdam, waar hij bevelvoerder werd. Ook werkte hij enige tijd op de meldkamer

en was hij officier preventie/preparatie, planbeoordelaar industriële veiligheid en adviseur voor het Centrum Industriële Veiligheid (CIV) bij de veiligheidsregio. Inmiddels is Gerard met prepensioen. Hij is getrouwd en heeft een dochter van 36 en een zoon van 33.

Saskia Pouw – medewerker toezicht en handhaving brandweer Utrecht

Saskia (51) begon in 2000 als brandwacht bij de vrijwillige brandweer in Gooi en Vechtstreek, waar ze inmiddels niet meer actief is. Sinds zeven jaar werkt ze als medewerker toezicht en handhaving bij de brandweer in Utrecht. Saskia is getrouwd en heeft drie zoons van 24, 22 en 20 jaar.

Gea Smit – bevelvoerder vrijwillige brandweer De Wijk-Koekange

Gea (46) zit sinds dertien jaar bij de vrijwillige brandweer in De Wijk-Koekange, inmiddels als bevelvoerder. In het dagelijks leven werkt ze als oefencoördinator brandweer bij de Veiligheidsregio Drenthe. Gea is getrouwd en heeft twee zoons van 16 en 14 jaar.

Peter Smit – brandwacht vrijwillige brandweer Wateringen en centralist

Peter Smit (44) werkte bij de Koninklijke Marechaussee en in de gezondheidszorg voor hij zestien jaar geleden de overstap naar de meldkamer brandweer maakte. Sindsdien werkt hij als brandweerkundig centralist en calamiteitencoördinator in Den Haag. Ook is hij bijna twintig jaar actief als manschap bij de vrijwillige brandweer in Wateringen. Peter is getrouwd en vader van twee dochters van 13 en 10 en een zoon van 11.

Roel Timmermans – Officier van Dienst

Roel (38) begon zijn carrière als brandweerman bij de luchtmacht. Inmiddels is hij werkzaam voor Brandweer Midden- en West-Brabant, waar hij als teamcoördinator risicobeheersing verantwoordelijk is voor zes gemeenten in het zuiden van het land. Daarnaast is hij Officier van Dienst. Bovendien is hij actief als

bevelvoerder bij de vrijwillige brandweer. Roel is getrouwd en heeft vier kinderen van 7, 5, 2 en 1 jaar.

Jaco Tramper – bevelvoerder brandweer Arnhem

Jaco (36) begon op zijn elfde bij de jeugdbrandweer in Middelburg en kwam uiteindelijk terecht bij het vrijwillig korps Arnhem. Eerst was hij (hoofd)brandwacht, sinds drie jaar is hij bevelvoerder. In het dagelijks leven werkt Jaco als ambulanceverpleegkundige. Hij is getrouwd en heeft twee zoons van 16 en 8 jaar en een dochter van 6.

Davy van Uem – brandwacht Gelderland-Midden

Davy (24) begon op zijn vijftiende bij de jeugdbrandweer en is vanaf zijn achttiende manschap bij een vrijwillig korps binnen Brandweer Gelderland-Midden. In het dagelijks leven werkt hij als magazijnmedewerker. Davy is single en heeft geen kinderen.

Frans van der Vleuten – oud-brandweercommandant Mierlo / oud-bevelvoerder Eindhoven

Frans (69) zat drieëndertig jaar bij de vrijwillige brandweer in Mierlo, waarvan de laatste tien jaar als commandant. Ook werkte hij zevenentwintig jaar lang als beroepsbrandweerman in Eindhoven, eerst als brandwacht en later als bevelvoerder. Frans is getrouwd en heeft een zoon van 39 en een dochter van 37.

Marcel van Westendorp – bevelvoerder brandweer Utrecht

Marcel (47) zit bijna dertig jaar bij de brandweer. Hij werkte enige tijd als beroepsbevelvoerder, maar is tegenwoordig specialist operationele voorbereiding crisisbeheersing bij de Veiligheidsregio Utrecht. Daarnaast is hij actief als vrijwillig bevelvoerder bij de brandweer in Utrecht. Marcel is getrouwd en heeft twee zoons van 20 en 18 jaar.

DONKER

Albert / Heemskerk / dinsdagmiddag 15.11 uur

‘BINNENBRAND IN EEN PORTIEKFLAT’ is de melding die ik via de pager krijg. Aan de stem van de centralist die de memo* heeft ingesproken, is de ernst al te horen. ‘In de woning is nog een kind aanwezig.’

Bij elke prio 1*-melding komt de hele ploeg zo snel als mogelijk naar de kazerne, maar de gedachte aan het kind maakt dat ik nog net even wat sneller die kant op rijd. Binnen no time zijn we op weg met de tankautospuit* en de autoladder*. Een paar minuten later staan we al voor de deur van de portiekflat. Op straat is een grote oploop ontstaan. De moeder is er ook, hevig bezorgd, haar twee andere kinderen aan de hand. Haar zoontje ligt in de slaapkamer, begrijpen we. Hij sliep en ze had hem even thuisgelaten toen ze haar andere kinderen uit school ging halen. Toen ze weer thuiskwam, ontdekte ze een dusdanige brand in de keuken dat ze haar huis al niet meer in kon.

De brand is op de tweede etage. Ik ken het type woningen, omdat een collega-brandweerman op de eerste etage woont. Samen met mijn collega Tom vorm ik de aanvalsploeg*. We haasten ons de trap op en gaan naar binnen. Achter ons aan komt de waterploeg*.

Zij gaan de brand blussen, het is onze taak om het kind uit de woning te halen.

In de woonkamer lijkt het nacht. De deur tussen de keuken en de kamer staat open en heeft de rook doorgelaten. Ik zie geen hand voor ogen. Omdat ik bij mijn collega op de etage hieronder ben geweest, weet ik hoe het huis in elkaar zit. Aan de andere kant van de woonkamer is een deur, daarachter bevindt zich een halletje waar de slaapkamers op uitkomen.

Ik maak Tom duidelijk dat we de woonkamer moeten oversteken. Ik hoop maar dat de deur naar het halletje dicht is. In mijn hoofd maak ik plannen voor als we straks niet terug zouden kunnen omdat de brand zich mogelijk verder heeft uitgebreid. Het huis heeft twee balkons en er is een autoladder, dus we zouden op die manier naar buiten kunnen.

Op de tast bereiken we de andere kant van de kamer en binnen een paar seconden duw ik de deurklink naar beneden. Ik knipper even. In het halletje is geen rook en ineens staan we weer in het daglicht. Ik sluit de woonkamerdeur achter ons, en open op goed geluk een van de andere deuren.

In een ledikantje staat een klein mannetje in een slaapzak. Hij kijkt ons verschrikt aan. Snel plukken we hem uit zijn bedje en terwijl Tom het kindje dicht tegen zich aan houdt, lopen we opnieuw de pikdonkere woonkamer in. Als we voorbij de keuken komen, zie ik mijn collega's daar al met de slang staan. In een paar stappen ben ik bij de voordeur. Opgelucht stappen we naar buiten.

Op straat overhandigen we het kindje aan zijn hevig geëmotioneerde moeder. Ze lacht en huilt tegelijk en blijft ons maar bedanken. Het jongetje wordt nagekeken door het ambulancepersoneel, maar blijkt helemaal niks te mankeren.

STAAF

Frans / Eindhoven / maandagochtend 9.49 uur

OMDAT DE AMBULANCE OM ONZE assistentie heeft gevraagd, zijn we met zwaailichten en sirenes op weg. De situatie is mij verre van duidelijk. We hebben van de meldkamer doorgekregen dat het gaat om een slachtoffer met een pin in haar hoofd. Ik kan er eerlijk gezegd vrij weinig mee.

We komen aan op de plaats van het incident. Het blijkt te gaan om een auto-ongeval: een stationwagen is tegen een boom geknald, waarna de draadeinden die achter in de auto lagen, naar voren zijn gevlogen. Ongelukkig genoeg is een van die ijzeren staven in het hoofd van de passagiere geschoten. Door de vaart is de staaf daarna teruggeschoten, waardoor het andere einde ervan nu vastzit in het plafond van de auto. Terwijl ik de situatie bekijk, bedenk ik wat een enorme klap dit geweest moet zijn. De bijrijdster heeft het meeste pech gehad. De staven lagen, weliswaar in de achterbak, achter haar stoel. De bestuurder is al naar het ziekenhuis gebracht, maar was er een stuk minder slecht aan toe, begrijp ik.

Naast de vrouw zit een ambulanceverpleegkundige. Zo goed en zo kwaad als het gaat, probeert hij haar te stabiliseren. De vrouw is niet bij kennis. Ik probeer een plan de campagne te maken. Het

wordt improviseren. Hoeveel opleidingen en oefeningen ik ook heb gedaan, deze situatie zat er niet bij.

Ik overleg met de jongens van de ploeg. 'Slijpen kunnen we niet', zeg ik nadenkend. 'Daar hebben we de ruimte niet voor.' De snijbrander kunnen we ook niet gebruiken. Veel te gevaarlijk, zo dicht bij het slachtoffer. En de staaf er zomaar uit trekken is ook al geen optie. Als de vrouw nog een kans heeft, dan is dat alleen als een arts op de operatiekamer de staaf eruit haalt. Het andere uiteinde ervan zit veel te goed vast in het dak, dat krijgen we niet zomaar los.

Blijft over: de betonschaar. Ik steek mijn hoofd weer in de auto en overleg met de ambulanceverpleegkundige. 'Als jij nou het hoofd en de pin vasthoudt, dan kunnen we hem waarschijnlijk wel doorknippen', zeg ik.

De man knikt. Een van de jongens loopt naar de auto om de betonschaar te pakken. Terwijl de ambulanceverpleegkundige de ene kant van de staaf vasthoudt en ik de andere, houdt mijn collega de betonschaar in de aanslag.

'Klaar?' vraagt hij. Ik knik, de ambulanceverpleegkundige doet hetzelfde. De pin is niet zo dik en met één welgemikte knip gaat hij doormidden. Nu kan de vrouw in elk geval naar het ziekenhuis worden gebracht, ook al is de staaf er niet helemaal uit.

Snel wordt ze uit de auto gehaald en op de brancard gelegd. Twee jongens uit de ploeg gaan mee in de ambulance om onderweg te assisteren bij een eventuele reanimatie.

Terwijl het geluid van de ambulancesirene wegsterft, staan we even uit te blazen. De politie neemt de leiding op de plaats van het incident. Er moet technisch onderzoek worden gedaan en daarna moet het autowrak worden afgevoerd. Wij gaan intussen onze spullen pakken.

Als we bijna klaar zijn om terug te keren naar de post, komt er een nieuwe oproep van de meldkamer.

'Kunnen jullie naar het Catharina Ziekenhuis gaan?' vraagt de centralist. 'We hebben het verzoek gekregen of jullie de staaf nog

wat verder kunnen inkorten, zodat het slachtoffer daarna naar een ander ziekenhuis kan worden vervoerd.’

‘Jongens, in de auto!’ roep ik naar de ploeg. Binnen tien seconden zitten de twee achtergebleven ploegleden en ik klaar voor vertrek. Met loeiende sirenes gaan we op weg, maar vlak voordat we bij het ziekenhuis zijn, worden we afgebeld.

‘Vervoer was geen optie meer’, zegt de centralist. ‘Ze moest meteen geopereerd worden.’

We keren terug naar de kazerne. Tegen de middag voegen de twee ploegleden zich vanuit het ziekenhuis weer bij ons. De vrouw is op de operatietafel overleden.

KAST

Marcel / Assen / zondagmiddag 15.51 uur

PERSOON OPGESLOTEN IN EEN kast, is de melding die doorkomt via de pieper. Ik spring meteen op de fiets en ga richting kazerne. Prio 1, heeft de meldkamer doorgegeven. Dat betekent zwaailichten en sirene aan en acht minuten tijd om ter plaatse te komen. Gelukkig is de ploeg snel in de kazerne.

Vlug stappen we in de tankautospuit en gaan op weg. Ik maak contact met de meldkamer voor aanvullende informatie. 'Er zit iemand opgesloten in een kast en die persoon is niet aanspreekbaar', weet de centralist. 'Het personeel krijgt in elk geval geen contact.'

'Personeel?'

'Het is in een verpleeghuis.'

Ik probeer me voor te bereiden. Ik heb het beeld van een archiefkast in mijn hoofd en vraag me af hoelang je daar zuurstof hebt. Niet lang, vrees ik. Daarom rijden wij ook met de grootste prioriteit. Het feit dat er geen contact meer is, is zorgelijk. Als deze persoon al buiten bewustzijn is, hoop ik maar dat we nog op tijd zijn.

Buiten het verpleeghuis staat een vrouw ons op te wachten. Terwijl we naar de juiste verdieping lopen, vraag ik wat er precies aan de hand is.

‘We waren mevrouw Van Houten ineens kwijt,’ zegt de verpleegkundige, ‘en toen we haar gingen zoeken, merkten we dat de kast niet meer openging.’

‘Hoe oud is mevrouw Van Houten?’

‘83. En ze is dementerend.’

‘Was ze nog aanspreekbaar?’

‘Een beetje. We hebben haar gehoord, dus we weten zeker dat ze erin zit. Maar we hebben nu al zeker twintig minuten geen contact meer met haar.’

‘Is de deur van binnenuit op slot gedaan?’

De verpleegkundige schudt haar hoofd. ‘Nee, dat kan niet. Er moet iets tegen de deur zijn gezet of gevallen.’

Ik knik. ‘En hoe groot is die kast?’

‘Ik denk zo’n vijf, zes vierkante meter.’

Dus geen archiefkast. Het zal eerder om een werkkast gaan.

‘Zit er beluchting in?’

De verpleegkundige knikt. Dat is in elk geval goed nieuws, want nu hoeven we niet zo bang te zijn voor zuurstofgebrek.

‘Wat staat er in die kast?’ vraag ik.

‘Schoonmaakmiddelen.’

Dat is minder. Van de combinatie demente vrouw en schoonmaakmiddel word ik niet meteen vrolijk.

We komen aan op de vijfde verdieping en lopen naar de werkkast. Een houten deur, zie ik meteen. Dat is mooi, want die vormt geen belemmering voor onze zaag.

Ik probeer de deur te openen, maar die geeft inderdaad geen centimeter mee. Als hij niet van binnenuit op slot gedaan kan zijn, moet er iets zwaars voor gevallen zijn. Want zelfs al zou de vrouw tegen de deur liggen, dan zou er beweging in moeten zitten.

‘Mevrouw?’ Ik klop op de deur, maar er komt geen antwoord. ‘Hallo?’

Ik besluit hier niet te veel tijd aan te besteden, maar meteen tot actie over te gaan.

‘René?’

Een van de jongens uit de ploeg stapt naar voren. In het dagelijks leven is hij timmerman en dat komt nu goed uit. ‘Hoe dik kan zo’n deur maximaal zijn?’

Hij knijpt zijn ogen een beetje samen. ‘Drie, vier centimeter.’

‘Wil je de redzaag uit de auto halen?’

René en nog een collega lopen weg en komen even later terug met onze zaag. ‘Stel hem maar in op drie centimeter’, zeg ik. ‘Ik heb liever dat we nog wat moeten breken dan dat we het slachtoffer raken.’

Met veel herrie gaat de motorkettingzaag het hout in, iets boven de deurklink. Plotseling klinkt vanaf de andere kant een geluid. Ik gebaar naar de jongens dat de zaag uit moet.

‘Laat me met rust!’ klinkt het boos vanuit de kast. ‘Ik wil slapen!’

‘Mevrouw?’ Ik klop een paar keer. ‘Kunt u de deur opendoen?’

Dat is ze bepaald niet van plan. ‘Ik zei: laat me met rust!’

Ik wissel een blik met de verpleegkundige. Die haalt haar schouders op. ‘Als ze iets niet wil, kun je hoog en laag springen, maar dan doet ze het niet.’

‘Ik wil slapen! Ik lig in bed.’

Ik schiet in de lach. ‘Nou mevrouw...’ antwoord ik voorzichtig. ‘Ik denk niet dat u in bed ligt.’

‘Zeker wel. En nu wegwezen, want ik ga slapen.’

Ik gebaar naar de jongens dat de zaag weer aan moet. Ze werken verder, breken nog wat hout weg en dan is er precies boven de deurklink een luikje om doorheen te kijken. Gelukkig is het licht aan in de kast. Ik werp een blik naar binnen en begrijp dan waarom er geen enkele beweging in de deur zit: die wordt geblokkeerd door een omgevallen houten stelling. De stelling is tegen de muur ertegenover gevallen en staat nu als een barricade achter de deur.

‘Opdonderen nu!’ De vrouw in de kast wordt hoe langer hoe bozer. ‘Ik lig hier gewoon in bed. Je komt toch niet zomaar bij een ander in huis?!’

Met z'n allen maken we een plan. Als we de stelling voorzichtig iets aan de kant kunnen duwen, kan een van ons naar binnen om de vrouw eruit te halen. Door het kleine luikje kan ik haar niet zien, maar te oordelen aan haar stemgeluid ligt ze ergens aan de rechterkant tegen de deur aan.

'Gaan jullie nou nog?' informeert de vrouw chagrijnig. 'Zo kan ik natuurlijk nooit slapen!'

'Even geduld, mevrouw', antwoord ik. 'We halen u eruit en dan zijn we zo weer weg.'

Ze vindt het helemaal geen goed plan, maar we negeren haar maar even. Het kost wat moeite, maar dan slagen we erin via het kleine luikje de stelling aan de kant te duwen. Twee jongens uit de ploeg wurmen zich de kast in, schuiven de kast nog wat verder op en bereiken dan de vrouw.

'Laat me los!' klinkt het giftig. 'Hé, wie denk je wel niet dat je bent?'

De kalmeerpogingen van twee verpleegkundigen ten spijt, blijft de vrouw tieren als ze uit de kast tevoorschijn komt. Als ze langs mij loopt, staat ze plotseling stil. De boosheid verdwijnt ook ineens van haar gezicht. 'Zeg, kennen wij elkaar niet?'

Ik glimlach. 'Ik denk het niet.'

'Jawel hoor. Ja, ik ken jou.' Ze begint te knikken. 'Ik ben een keer met je uit geweest.'

Nu moet ik mijn best doen om niet hardop te lachen. 'Nou, dat geloof ik niet. Maar ik wil wel een keer met u op stap, hoor, als u dat graag wilt.'

De vrouw staart me even aan en begint dan te grinniken. Als de verpleging haar meeneemt, kijk ik haar lachend na.